

Respons

Somalia: Søknad om pass ved Somalias ambassade i Brussel

- Hvordan er søknadsrutinene ved ambassaden?
- Hva må søkere ha med seg når de søker om pass ved ambassaden?
- Hvor mye koster det å søke om pass ved ambassaden?
- Hvor lang tid tar det å få pass?
- Må søkere møte personlig både ved innlevering av søknad og henting av pass?
- Hva med mindreårige søkere med eller uten foreldre i Norge?
- Er det mulig å forhåndsbestille time?

Innledning

Denne responsen søker å besvare en rekke praktiske spørsmål knyttet til det å søke om pass ved Somalias ambassade i Brussel. Rutinene for søknad om pass ved somaliske utenriksstasjoner skal være nokså like (IND 2019). Da Landinfo begynte å undersøke disse forholdene i januar 2019, var ambassaden i Brussel den nærmeste somaliske utenriksstasjonen med myndighet til å ta imot søknader om pass. Det har siden 15. april 2019 også vært mulig å søke om pass ved den somaliske ambassaden i Berlin (Norges ambassade i Nairobi, e-post 2019).

Utenriksstasjonenes tjenester er ikke avgrenset til somaliere som oppholder seg i landene som stasjonene har konsulært ansvar for, som vil si at somaliere i Norge kan velge hvilken stasjon de vil søke ved (IND 2019).¹ Alle søknader om pass oversendes til Somalias direktorat for innvandring og statsborgerskap (Immigration and Naturalization Directorate – IND) sitt hovedkontor i Mogadishu for kontroll, godkjenning og utstedelse.

Kilder og begrensinger

Responsen bygger på flere kilder, både skriftlige og muntlige (se kildelisten). Den somaliske ambassaden i Brussel oppgir noe informasjonen på sine nettsider (Somali Embassy in Belgium

¹ Den tredje somaliske utenriksstasjonen i Europa med myndighet til å ta imot søknader om pass, er ambassaden i Roma (Nasjonalt ID-senter 2019). Det foreligger planer om å gi samme myndighet til Somalias ambassade i Paris (Norges ambassade i Nairobi, e-post 2019).

u.å.c). Ambassaden har ikke besvart Landinfos henvendelser direkte, men IND har innhentet informasjon fra ambassaden for oss (e-post 2019). Informasjonen som IND har gitt oss er nokså sparsommelig og delvis uklar. Vår svenske søsterorganisasjon, Lifos (2019, s. 21-23), har lyktes med å innhente noe informasjon fra ambassaden per telefon, men også her foreligger uklarheter. Landinfo er således ikke i stand til å besvare alle spørsmålene som denne responsen adresserer på en fullverdig måte. Dette gjelder spesielt spørsmål knyttet til mindreårige som søker om pass. Forhold som fremstår som uavklarte, fremheves underveis.²

Timebestilling for søknad om pass

Somaliere som ønsker å søke om pass ved ambassaden i Brussel, kan bestille time på forhånd. Ambassaden oppgir ulike måter å komme i kontakt med dem på sine nettsider (Somali Embassy in Belgium u.å.b).

Søknadsrutiner og hva søkere må ha med seg

For å søke om pass ved den somaliske ambassaden i Brussel, kreves følgende (særskilte krav for mindreårige er omtalt i et eget avsnitt under):

- ✓ *Søknadsskjema*
Søkere må fylle ut søknadsskjema. Dette kan lastes ned fra ambassadens nettsider (Somali Embassy in Belgium u.å.a).
- ✓ *Biometriske data*
Det blir tatt ansiktsbilde og registrert fingeravtrykk og signatur av søkeren på ambassaden (IND 2019).
- ✓ *Underlagsdokumenter*
Ambassaden (e-post 2019) viser til at somaliere som kommer til ambassaden fra Norge for å søke om pass, må fremlegge «legal documents from Norway». Ambassaden spesifiserer ikke dette nærmere, men ifølge Lifos (2019, s. 22) dreier det seg her om dokumentasjon på oppholdsstatus og personopplysninger oppgitt i Norge. Et avslagsvedtak kan ifølge Lifos «iblant» være tilstrekkelig.
- ✓ Ifølge ambassadens nettside (Somali Embassy in Belgium u.å.c) må søkere fremlegge somalisk fødselsattest, men i e-post (2019) opplyser ambassaden at dette ikke er avgjørende, da søkere kan få utstedt «Declaration of Nationality» fra ambassaden. Dette er i tråd med informasjon vi har fått fra IND (møter i Mogadishu og Kismayo 2019) og andre utenriksstasjoner (Somalias ambassade i Nairobi, møte 2019; Somalias ambassade i Washington D.C., e-post 2018), som i denne sammenheng understreker at de færreste søkere har somalisk fødselsattest. «Declaration of Nationality» utstedes normalt på bakgrunn av et intervju (se under).
- ✓ *Intervju*
Kildene er omforente om at søkere må gjennomgå et intervju på ambassaden. Informasjon fra IND (møter i Mogadishu og Kismayo 2019) og besøk ved Somalias ambassade i Nairobi (2019) tilsier at intervjuet nærmest er en ren formalitet, med mindre søkeren for eksempel ikke er etnisk somalisk, ikke behersker somalisk eller ikke har et

² Nasjonalt ID-senter planlegger å besøke den somaliske ambassaden i Brussel, og vil da forhåpentligvis kunne oppklare uklarhetene som gjenstår. Denne responsen vil da bli oppdatert.

somalisk navn.³ I e-post (2019) gir Somalias ambassade i Brussel inntrykk av at det først og fremst er søkere som ikke prater flytende somalisk eller på andre måter anses som «mistenkelige», som intervjues.

✓ *Referanser*

IND (møter i Mogadishu og Kismayo 2019) og Somalias ambassade i Nairobi (møte 2019) viser til at søkere blir bedt om å oppgi en referanse, normalt en eldre representant for klanen eller gruppen som søkeren oppgir å tilhøre, som kan gå god for at søkeren har oppgitt riktig identitet. Referansen kontaktes dog normalt ikke med mindre søkeren ikke er etnisk somalisk, ikke behersker somalisk eller ikke har et somalisk navn.⁴

✓ *Gebyr*

Søkere må betale € 180 i gebyr for å søke om pass ved ambassaden (e-post 2019). «Declaration of Nationality» koster € 60 i tillegg.

✓ *Passbilder*

På nettsiden oppgir ambassaden at søkere må ha med seg to passbilder. Ambassaden (e-post 2019) kommenterer ikke dette, men ifølge IND (møte i Kismayo 2019) krever enkelte ambassader foto for å stifte dem til den fysiske søknadsmappen.

Hvor lang tid tar det å få pass?

Innlevering av søknadsskjema, underlagsdokumenter og intervju gjennomføres normalt i løpet av én og samme dag på ambassaden. Søknaden sendes så elektronisk til IND sitt hovedkontor i Mogadishu for kontroll, godkjenning og utstedelse, før IND sender passet til ambassaden. Ifølge ambassaden (e-post 2019) kan det ta opptil 60 dager fra søknaden er levert til passet er klart for henting ved ambassaden. Ambassaden vil da kontakte søkeren på telefon.

Må søkere møte personlig på ambassaden både ved søknad om og henting av pass?

Alle må møte personlig på ambassaden ved søknad om pass, blant annet grunnet opptak av biometriske data. Ambassaden (e-post 2019) har ikke mobilt utstyr som gjør det mulig å ta imot søknader om pass utenfor ambassaden.

Personlig oppmøte er derimot ikke nødvendig ved henting av pass. En slektning, venn, nabo eller «anyone» kan ifølge ambassaden (e-post 2019) hente pass, så lenge de kan fremvise kvitteringen som søkeren får ved søknad og telefonnummer som søkeren kan nås på for muntlig bekreftelse på at vedkommende kan hente passet på søkers vegne.

³ Overfor Lifos (2019, s. 22) viser ambassaden til at alle søkere må gjennom dette for å fastslå at vedkommende er «hundre prosent somalisk». Ifølge Lifos hevder ambassaden at etniske somaliere ikke kan få somalisk pass med mindre de «er fra Den føderale republikken Somalia». Etter Landinfos vurdering, fremstår dette i beste fall som misvisende. Som allerede nevnt, er det ikke utenriksstasjonene som bestemmer hvorvidt en søker får somalisk pass eller ikke, men IND i Mogadishu. Landinfo møtte representanter for IND i Mogadishu og Kismayo senest i februar 2019, og de var tydelige på at også etniske somaliere fra Kenya, Etiopia, Djibouti og andre land kan få somalisk pass. Dette ble også bekreftet av den somaliske ambassaden i Nairobi og en vestlig diplomat som har jobbet med somaliske forhold i en årrekke (møter i Nairobi 2019).

IND kunne for øvrig ikke vise til konkrete tilfeller der en søknad om pass var blitt avvist. Landinfo vil redegjøre nærmere for denne tematikken i et eget temanotat, som er under utarbeidelse.

⁴ Overfor Lifos (2019) hevder ambassaden på den ene siden at de ikke bruker referansepersoner, men viser på den andre siden til at de forventer at søkere som «for eksempel» tilhører Bajuni-befolkningen, og kan vise til kontaktpersoner innen denne gruppen. Dette kan fremstå som noe uklart, men er etter Landinfos vurdering i tråd med informasjonen fra IND og Somalias ambassade i Nairobi. Bajuni-befolkningen er en etnisk minoritet, som er tradisjonelt hjemmehørende langs kysten og på øyene helt sør i Somalia og i Kenya (Landinfo 2010).

Overfor Nasjonalt ID-senter (e-post 2018) har IND opplyst at pass etter avtale også kan hentes ved INDs hovedkontor i Mogadishu.

Hva med mindreårige søkere med eller uten foreldre i Norge?

Ifølge ambassaden (e-post 2019) må mindreårige søkere møte personlig på ambassaden sammen med en forelder eller verge ved søknad om pass. Mindreårige er ifølge ambassaden her personer under 18 år. På nettsiden omtaler ikke ambassaden mindreårige spesifikt, men skiller mellom søkere som er over og under 15 år. Ambassaden antyder her at søkere under 15 år ikke trenger å avgi fingeravtrykk. Dette er i tråd med informasjon som Nasjonalt ID-senter (2019) har innhentet fra IND og andre somaliske utenriksstasjoner, som viser til at søkere under 15 år blir tatt bilde av, men ikke må avgi fingeravtrykk eller signatur.

Det er ifølge ambassaden ikke nødvendig at begge foreldrene møter. Også IND (møte i Mogadishu 2019) og Somalias ambassade i Nairobi (Norges ambassade i Nairobi, e-post 2019) opplyser dette, men understreker at samtykke fra den andre foreldereren må medbringes – enten skriftlig eller på videoopptak. Hvis den andre foreldereren er død, må det ifølge IND og Somalias ambassade i Nairobi fremlegges dødsattest. Somalias ambassade i Brussel (e-post 2019) sier ingenting om dette, men viser på sine nettsider til at «fars og mors pass» (Landinfos kursivering) må medbringes. Ambassaden har ikke besvart Landinfo oppklaringsspørsmål knyttet til dette.

Mindreårige som ikke har foreldre i Norge må ifølge ambassaden i Brussel (e-post 2019) møte på ambassaden ved søknad om pass sammen med sin verge («legal guardian»). Vergen må fremlegge dokumentasjon på at vedkommende innehar dette ansvaret. Ambassaden understreker at mindreårige som søker om somalisk pass uten foreldre må gjennomgå et intervju på ambassaden. Etter Landinfos forståelse antyder ambassaden dermed at mindreårige ikke intervjues hvis de følges av en forelder.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Landinfo (2010, 16. februar). *Somalia: Bajuni-øyene*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/asset/1147/1/1147_1.pdf [lastet ned 9. mai 2019]

- Lifos (2019, 9. april). *Somalia – Folkbokføring, medborgerskap og identitetshandlingar*. Stockholm: Migrationsverket. Tilgjengelig fra <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=46576> [lastet ned 9. mai 2019]
- Nasjonalt ID-senter. *ID-basen* (sist endret 3. januar 2019). Oslo: Nasjonalt ID-senter. [Elektronisk abonnementsjeneste, lastet ned 9. mai 2019]
- Somali Embassy in Belgium (u.å.a). *Application Form for Passport and National Identification Card*. Brussel: Somali Embassy in Belgium. Tilgjengelig fra <http://somalibassyyinbelgium.eu/wp-content/uploads/2018/01/application-Form-for-Somali-Passport-and-National-ID-Card.pdf> [lastet ned 9. mai 2019]
- Somali Embassy in Belgium (u.å.b). *Contact us*. Brussel: Somali Embassy in Belgium. Tilgjengelig fra <http://somalibassyyinbelgium.eu/contact/> [lastet ned 9. mai 2019]
- Somali Embassy in Belgium (u.å.c). *Somali Passport*. Brussel: Somali Embassy in Belgium. Tilgjengelig fra <http://somalibassyyinbelgium.eu/somali-passport/> [lastet ned 9. mai 2019]

Muntlige kilder

- IND, dvs. Immigration and Naturalization Directorate. Møter i Mogadishu 11. februar 2019 og Kismayo 13. februar 2019.
- Nasjonalt ID-senter, e-post 17. desember 2018 og 15. mai 2019.
- Norges ambassade i Nairobi, e-post 9., 10. og 15. mai 2019.
- Somalias ambassade i Brussel, e-post 21. april 2019. Vedlagt e-post fra Norges ambassade i Nairobi 25. april 2019.
- Somalias ambassade i Nairobi. Møter 17. februar 2015 og 15. februar 2019.
- Somalias ambassade i Washington D.C., e-post 19. desember 2018.
- Vestlig diplomat. Møte i Nairobi 15. februar 2019.

© Landinfo 2019

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.